

UNITAT POPULAR!

17A

TENIM MEMÒRIA.

Ref.: 261CRA17022000003

A la Mesa de la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017

Carles Riera Albert, representant, Natàlia Sànchez Dipp, diputada del Subgrup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Crida Constituent, membres de la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017, presenten, d'acord amb el que estableix l'article 67.6 del Reglament del Parlament, les propostes de conclusions següents per tal que, una vegada debatudes a la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017, siguin incloses en el dictamen que ha d'ésser debatut pel Ple del Parlament.

1. CONCLUSIONS

1.1 Sobre les limitacions externes i internes de les conclusions de la CIAA

- 1.** La investigació dels atemptats del 17A a Barcelona i Cambrils ha estat un nou exemple de l'opacitat que envolta, sovint, els temes relatius als cossos policials de l'Estat espanyol. Que no es volgués crear una Comissió d'Investigació al Congrés de diputats espanyol, pels vots contraris del PP, el PSOE i Cs, és un símptoma que hi ha qüestions que no es volen sotmetre a l'escrutini de les mirades crítiques.
- 2.** Així, tot i que els Ajuntaments de Barcelona i Cambrils i els familiars de les víctimes també ho van demanar, la investigació al Congrés no ha estat possible. El Parlament de Catalunya ha volgut cobrir aquest buit, bo i sabent que alguns dels compareixents, amb altes responsabilitats polítiques i policials, rebutjarien la seva participació.
- 3.** Han estat fins a divuit responsables polítics i alts càrrecs dels cossos i forces de seguretat i intel·ligència de l'Estat espanyol els que han rebutjat la col·laboració amb la investigació argumentant que no existeix cap obligació jurídica al respecte. Alguns dels testimonis que han refusat col·laborar amb la investigació del Parlament de Catalunya ho han fet emparant-se en l'Informe del Consejo de Estado on no només es considerava que els ministres i càrrecs de l'Administració General de l'Estat no estan obligats a compareixer en una comissió d'investigació del Parlament de Catalunya, sinó que també, alguns, afirmen que ni tan sols tenen el deure d'atendre a les seves sol·licituds d'informació. En els seus escrits a la CIAA, fins i tot alguns d'ells han mostrat un clar menyspreu al Parlament de Catalunya i a l'objecte de la investigació.
- 4.** Les incompareixences i la negativa a col·laborar ha portat a la mesa de la CIAA a sol·licitar a la Mesa del Parlament de Catalunya que doni compte a la Fiscalia argumentant que aquestes incompareixences poden ser constitutives d'un il·lícit penal (en concret el que preveu l'art. 502.1 del Codi penal), per la qual cosa, en execució del que preveu

el mateix Reglament de la cambra (art. 68.3), es posen els fets en coneixement d'aquest Ministeri Fiscal.

La relació de les persones que s'ha convidat a col·laborar amb la investigació i que han rebutjat participar-hi en qualitat de testimonis han estat:

1. Soraya Sáez de Santamaria Antón, exvicepresidenta del Govern d'Espanya.
2. Juan Ignacio Zoido Álvarez, exministre de l'Interior del Govern d'Espanya.
3. Alfonso Dastis Quecedo, exministre d'Exteriors del Govern d'Espanya.
4. José Manuel García-Margallo y Marfil, exministre d'Exteriors del Govern d'Espanya.
5. Josep Enric Millo i Rocher, exdelegat del Govern d'Espanya a Catalunya.
6. Ángel Gozalo Martín, cap de la Guardia Civil a Catalunya.
7. Diego Pérez de los Cobos Orihuel, representant del Ministeri d'interior espanyol a la Junta de seguretat de Catalunya.
8. Félix Sanz Roldán, director del Centro Nacional de Inteligencia.
9. Germán López Iglesias, director General de la Policia.
10. José Luís Olivera Serrano, director del Centro de Inteligencia contra el Terrorismo i el Crimen Organizado (CITCO).
11. Sebastián Trapote Gutiérrez, cap de la Policia Nacional a Catalunya.
12. Fernando Santafé Soler, del Mando de Información, Investigación y Ciberdelincuencia de la Guardia Civil.
13. José Manuel Holgado Merino, director general de la Guardia Civil.
14. Juan Carlos Ortiz Argüelles, de la Jefatura Central de Información, Investigación y Ciberdelincuencia de la Policia Nacional.
15. Manuel Navarrete Paniagua, director del Centre Europeu contra el terrorisme de l'EUROPOL.
16. Paz Esteban López, directora en funcions del Centro Nacional de Inteligencia.
17. José Luís Navarro Merino, cap de l'Àrea Estratègica i Prospectiva de la Policia Nacional.
18. Teresa Cunillera Mestres, delegada del Govern de l'Estat.

1. CONCLUSIONS

1.1 Sobre les limitacions externes i internes de les conclusions de la CIAA

5. A més a més, cal posar sobre la taula les limitacions per a la investigació que han estat aprovades per una majoria dels membres de la comissió. Ens referim a l'acord entre tots els grups parlamentaris, a excepció del subgrup de la CUP-CC, a tractar amb caràcter secret i reservat totes les compareixences de testimonis de cossos i forces de seguretat. Això significa, que el contingut recollit en les compareixences relacionades a continuació poden ser exposades en aquestes conclusions amb les conseqüències que això té per a la investigació. Considerem que l'aplicació d'aquest criteri suposa un menyspreu cap a la tasca de parlamentaria i és incoherent amb els objectius de la CIAA.

Les sessions i compareixents que han col·laborat amb caràcter secret i reservat¹ han estat:

Sessió 12. El 9 d'abril de 2019:

- Pere Soler i Campins. Exdirector general de la Policia
- Joan Delort i Menal. Director general de Protecció Civil
- Cèsar Puig i Cañas. Ex secretari general del Departament d'Interior

Sessió 13. El 14 de maig de 2019:

- Ferran López Navarro. Cap dels Mossos d'Esquadra
- Manuel Castellví del Peral. Comissari del Cos de Mossos d'Esquadra. Excap de la Comissaria General d'Informació

Sessió 14. El 14 de maig de 2019:

- Rafel Comes Marrase. Cap de la Comissaria General d'Investigació Criminal del Cos de Mossos d'Esquadra
- Eduard Sallent Peña. Comissaria General d'Informació
- Josep Maria Estela Ribes. Comissari en cap de la Regió Policial de les Terres de l'Ebre
- Joan Carles Molinero i Juncà. Comissaria Superior de Coordinació Central en el moment dels fets

Sessió 15. L'11 de juny de 2019:

- Josep Lluís Traperó Álvarez. Ex-cap dels Mossos d'Esquadra
- Lluís Paradell Fernández. Inspector dels Mossos d'Esquadra. Cap de l'Àrea Central d'Anàlisi de la Comissaria General d'Informació
- Joan Portals Peralta. Comissari en cap de la Regió Policial Metropolitana de Barcelona
- Patricia Playa Pérez. Cap de Comunicació del Cos de Mossos d'Esquadra durant els atemptats

Sessió 17. El 25 de juny de 2019:

- Josep Muñoz. Cap de la Policia Local de Cambrils
- Evelio Vázquez i Sánchez. Intendent major de la Guàrdia Urbana de Barcelona
- Amadeu Recasens i Brunet. Comissionat de Seguretat i Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona

Sessió 22. El 17 de setembre de 2019 es van tenir les compareixences següents:

- Oriol Pellisa Salvadó. Cap de l'Àrea d'Operacions REM de Tarragona
- Ricard Expósito Miró. Cap de la Regió d'Emergències de les Terres de l'Ebre
- Jaume Segarra Barrios. Cap dels TEDAX en l'explosió d'Alcanar
- Rocío Rubio Mojarro. Cap de la policia científica en l'explosió d'Alcanar

6. El criteri restrictiu i opac en relació a l'actuació dels cossos i forces de seguretat també s'ha aplicat – en alguns casos – a la sol·licitud documental. Ens referim a que la majoria dels grups parlamentaris han bloquejat la sol·licitud dels següents documents:

- a) Còpia dels atestats policials² elaborats pel cos i remesos als jutjats corresponents i jutjats de guàrdia, jutjats centrals d'instrucció en relació amb les intervencions policials amb resultat de mort a Cambrils i Subirats.
- b) Còpia dels atestats elaborats internament per la Divisió d'Afers Interns³ sobre

¹El contingut d'aquestes sessions no pot ser utilitzat en la redacció d'aquestes conclusions. Això afecta la qualitat d'aquestes i la tasca parlamentària de forma evident.

²Van votar en contra de la sol·licitud d'aquesta documentació els grups parlamentaris de Junts per Catalunya, ERC i PSC. S'hi va abstenir C's i hi van votar a favor Catalunya en Comú Podem, el PP i la CUP. Vegeu el "Diari de Sessions del Parlament de Catalunya – Comissions"

1. CONCLUSIONS

1.1 Sobre les limitacions externes i internes de les conclusions de la CIAA

l'actuació del cos de Mossos d'Esquadra en relació a les intervencions amb resultat de mort a Cambrils i a Subirats.

7. Constatem, doncs, que la present comissió ha abordat la investigació sobre els atemptats sense la col·laboració dels responsables polítics i alts càrrecs dels cossos i forces de seguretat i intel·ligència de l'Estat espanyol; amb la participació secreta i reservada de tots els testimonis membres de cossos i forces de seguretat i, finalment, sense tenir accés a documentació important per a la investigació. Aquesta realitat constitueix una falta de respecte a la tasca parlamentària, la prevalença de l'opacitat i una mostra nítida de les dificultats severes per articular un debat democràtic sobre els models de seguretat i ordre públic, qüestió que s'ha posat de manifest en altres comissions d'investigació de la cambra.

1.2 Sobre context geopolític internacional i les lògiques de guerra global

8. No es pot desfilars en nom de la pau al matí i a la tarda fer negocis amb armes amb Aràbia Saudita o Turquia. De la mateixa manera que no podem parlar de Daeix o Estat Islàmic (EI) sense parlar del trio de les Açores, que va tenir com a conseqüència la invasió injustificada i il·legal de l'Iraq al 2003 amb la falsa excusa de les armes de destrucció massiva. Si parlem dels fets del 17 d'agost no podem obviar com l'Estat espanyol ha participat de forma activa en la guerra global que castiga les classes populars i que espolia recursos i béns a costa de guerra i dolor a l'Iraq. Així doncs, la política del terror, la política de la por no és exclusiva dels grups terroristes. S'ha practicat molt i la política de més impacte de terror s'ha fet des del poder i des dels estats.

9. Entenem que cal posar l'èmfasi en les causes, o algunes de les causes, dels fets produïts d'un context geopolític internacional determinat fruit de les dinàmiques de guerra

global imposades per les potències imperialistes a l'Orient Mitjà des d'inicis del segle XXI. Un fenomen fruit de l'imperialisme i que permet també explicar com l'islamofòbia i gihadisme són dos fenòmens que es retroalimenten.

10. Aquest anàlisi en termes geopolítics, però, es fa encara més necessari quan estirem el fil per desemmascarar els vincles entre les potències del golf pèrsic i les elits espanyoles. L'any 2016, l'Estat Espanyol va vendre armes a l'Aràbia Saudí per un valor de 116 milions d'Euros. El comerç d'armament entre l'Estat Espanyol i l'Aràbia Saudí, però, no és nou i s'ha dut a terme principalment a través de les seves monarquies.

11. L'Estat espanyol és la setena potencia mundial en venda d'armes i si tenim en compte que la seva economia no se situa en aquest setè lloc, deduïm que el pes econòmic del negoci armamentista és proporcionalment major a la d'altres estats. Si a això hi sumem els constants incompliments de la normativa internacional en relació a la compravenda d'armes es fa evident que l'Estat espanyol és dels principals responsables de les guerres que assolien el món.

12. Compra venda d'armes que no seria possible sense la complicitat dels governs i institucions públiques, que vulneren reiteradament la normativa vigent sobre regulació d'armament com el Tractat Internacional contra el Comerç d'Armes (2014), la Posició Comuna Europea respecte al Comerç d'Armes, de 2008 que és d'obligat compliment pels països membres i que prohibeixen la venda d'armament a zones en conflicte, que vulneren els drets humans o que puguin fer arribar material militar cap a altres zones en conflicte. Malgrat aquests marcs reguladors la compra venda d'armament no ha parat de créixer en els darrers anys a zones en conflicte, com en el cas del Iemen.

13. I és que la relació entre els Borbons i la Dinastia Saud fa quatre dècades que dura. L'any 1977, el príncep Saudí Fahd va realitzar un préstec per valor de 100 milions de dòlars al Rei Joan Carles I. Aquest préstec, que tenia com a objectiu 'enfortir la monarquia espanyola', mai hauria estat retornat.

14. Les relacions, però, no van aturar-se i es van mantenir fins el passat 2016, quan per

³ Van votar en contra de la sol·licitud d'aquesta documentació els grups parlamentaris de Junts per Catalunya, ERC, PSC i PP. S'hi va abstenir C's i hi van votar a favor Catalunya en Comú Podem i la CUP. "Diari de Sessions del Parlament de Catalunya - Comissions"

1. CONCLUSIONS

1.2 Sobre context geopolític internacional i les lògiques de guerra global

mitjà del nou rei Felip VI, es tancava una important venda d'armament en plena guerra del lemen. L'Estat Espanyol i les seves institucions gaudeixen de total impunitat pels seus vincles amb estats que vulneren sistemàticament drets fonamentals contra la seva població.

15. Un exemple de la impunitat reservada a la corona espanyola la vam viure el passat mes de gener de 2020 quan la Mesa del Congrés dels Diputats va vetar – una vegada més – la compareixença del Rei Felip VI davant la Cambra per donar compte sobre els suposats suborns de l'empresa semipública DEFEX per aconseguir contractes d'armament a l'Aràbia Saudita. Un cas que investiga la Fiscalia Anticorrupció.

16. La proposta de la CUP neix arran de les últimes informacions publicades sobre una trama de corrupció on hi ha 11 contractes investigats per l'Audiència Nacional per nombrosos delictes. La compareixença del Rei Felip VI, com a cap de les Forces Armades i per a donar explicacions d'una trama de corrupció molt propera al seu pare, el Rei emèrit, fou vetada per la majoria de la Mesa del Congrés, inclòs el grup d'Unidas Podemos que, per primer cop, va canviar de criteri respecte a legislatures anteriors.

17. Cap membre de la monarquia borbònica ha estat sotmès mai a control públic i parlamentari emparat en la legislació vigent i la connivència de l'aparell de l'Estat de protecció de les figures reials.

18. Es fa palès, doncs, que les elits polítiques, militars i econòmiques de l'Estat espanyol – i d'altres estats – que fan negoci amb la guerra i amb la compra-venda d'armament utilitzant el capitalisme en la seva fase imperialista pel saqueig econòmic i de recursos de l'Orient Mitjà són les que acaben generant morts de forma directa i indirecta arreu del món.

19. Cal fer èmfasi en la dimensió conscient, planificada i deliberada del fonamentalisme islàmic, que s'ha mostrat extremadament útil per les potències imperialistes. Ens sembla necessari recordar que el fanatisme religiós instrumentalitza el patiment de totes aquelles

persones que viuen més directament les conseqüències de la desigualtat, la falta d'oportunitats, l'exclusió i la marginalitat socials provocades pel capitalisme globalitzat per tal d'expandir la seva influència social. Per tant, sense les condicions d'atomització social i subjugació dels pobles creades pel segon no existiria el primer.

20. Fixant-nos en tots els detalls que configuren la realitat complexa del món en guerra global i constant podem acostar-nos a conèixer la veritat. Assenyalem l'imperialisme, les estratègies militars de l'OTAN, els interessos geopolítics, el colonialisme, el racisme, el feixisme, el fonamentalisme, la islamofòbia i la deriva securitària com els principals temes a traçar. I sobretot cal prevenir-nos per no ser víctimes dels interessos d'uns pocs que en un context de commoció poden imposar el que Naomi Klein anomenà la "doctrina del xoc", aquella basada en aprofitar un moment de xoc i de crisi d'una societat per transformar elements substancials d'aquesta.

1.3 Sobre dels mecanismes institucionals de resposta als atemptats

21. Els fets del 17 d'agost a Barcelona i Cambrils van llevar la vida a vint-i-quatre persones i van resultar-ne ferides cent quaranta.

22. La violència executada com a conseqüència del fanatisme religiós va causar catorze víctimes mortals directes de l'atropellament massiu deliberat a la Rambla de Barcelona el 17 d'agost de 2017; una, víctima d'un atac mortal durant la fugida d'un dels presumptes autors del crims, Younes Abouyaaqoub, i una darrera víctima fruit d'un segon atropellament la matinada del 18 d'agost a Cambrils.

23. De les vuit persones restants que van perdre la vida, dues ho van fer en l'explosió d'Alcanar i sis més conseqüència de l'operatiu policial desplegat per tal de detenir els autors dels fets.

24. Dos anys i mig després de les seves morts el desemparament és total, tan perquè

1. CONCLUSIONS

1.3 Sobre dels mecanismes institucionals de resposta als atemptats

en aquest temps es constata que no s'ha atès a les víctimes, ferits i damnificats de la manera adequada, com perquè no s'ha complert la primera part necessària per fer un dol: saber la veritat. Dol que han de passar els familiars però també la societat catalana en el seu conjunt.

25. Des del primer moment es van activar els protocols policials previstos davant d'un atac terrorista consumat o en curs. El dispositiu que va desplegar Mossos d'Esquadra va ser batejat amb el nom de "Cronos" i va comptar amb més de 10.000 agents mobilitzats així com un important desplegament dels serveis d'emergències i urgències mèdiques.

26. Tot seguit es va activar un fort dispositiu anomenat "operació gàbia" amb l'objectiu de detenir els autors dels fets bloquejant les entrades i sortides de la ciutat de Barcelona. Aquest dispositiu va generar un important col·lapse del trànsit de l'àrea metropolitana.

27. El dispositiu de la Generalitat, que en el cas de Barcelona és conjunt amb l'Ajuntament de Barcelona, implica diversos departaments del Govern com Presidència, Interior, Salut, Justícia, Exteriors, a més dels Ajuntament de Barcelona i Cambrils, AENA-Aeroport de Barcelona-El Prat, Creu Roja, el cos consular acreditat a Barcelona i altres organismes i institucions que van col·laborar coordinadament com el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i diversos Ministeris.

28. Pel que fa al centre 112 de Barcelona cal assenyalar amb preocupació que el 17 d'agost va quedar bloquejat sense poder rebre trucades durant trenta minuts (17h55 a 18h25 aproximadament).

29. En aquest sentit, destaquem que cap responsable d'operativa del CAGTU es va incorporar presencialment al centre 112 per dirigir la situació d'emergència. Es va fer un seguiment insuficient a distància.

30. La gestió de l'atemptat que va fer el CAGTU va deixar en situació d'indefensió, en primer lloc, a la societat civil a qui es va impedir poder demanar auxili en un moment

d'incertesa; i en segon lloc, als treballadors i treballadores de les sales 112 que es van trobar soles, treballant sense coordinació i sense directrius dels comandaments operatius responsables del CAGTU.

31. Únicament els Mossos d'Esquadra, via telefònica, guiava les instruccions que el 112 havia de transmetre als ciutadans. Tan sols la professionalitat del personal de les sales 112 va permetre donar continuïtat al servei.

32. El CAGTU té la gestió del servei d'Emergències 112 externalitzat, però no gestiona el servei ni exigint necessitats dels plec de condicions administratives i tècniques, ni a posteriori fent-ne un seguiment adequat. És fa evident la deixadesa i desatenció envers el funcionament bàsic del 112 i en conseqüència també envers els ciutadans.

33. L'actuació de Mossos d'Esquadra va tenir un impacte immediat entre els veïns i veïnes de Ripoll. Des del moment en què comencen a circular fotos dels veïns de Ripoll acusats de ser els autors de l'atemptat fins que es fortifica el municipi amb un gran desplegament policial i mediàtic.

34. Fins a dia d'avui el municipi de Ripoll viu les múltiples conseqüències dels fets que revictimitzen al municipi sencer, i als familiars dels acusats, en cada nou impacte mediàtic vinculat a la investigació.

35. Els veïns i veïnes han denunciat la sensació de setge i de pànic que va causar el procediment policial. I que aquest va tenir un impacte en l'augment de la desconfiança entre veïns, especialment entre la els veïns i veïnes d'origen marroquí. El tractament mediàtic i policial presentava als acusats com a portadors del mal vinculat a una creença religiosa en comptes de descriure'ls com a víctimes d'un procés d'adoctrinament en un context sociopolític i material d'exclusió.

36. Dos anys i mig després no hem estat capaços de qüestionar temes fonamentals sobre aquells dies, malgrat que ho hem intentat. Ens referim a la gran dificultat que genera socialment i políticament la reflexió, l'anàlisi i el debat sobre la mort a mans d'agents de policia de sis membres de l'organització criminal que va perpetrar els atemptats.

37. Considerem que la CIAA ha perdut l'oportunitat d'aprofundir en l'anàlisi sobre el

1. CONCLUSIONS

1.3 Sobre dels mecanismes institucionals de resposta als atemptats

model policial que necessàriament ha de garantir els drets humans. Des de la nostra perspectiva era oportú fer-nos totes les preguntes necessàries des d'una lògica humanista i de garantia de drets: es podrien haver vulnerat els drets a un judici just a la presumpció d'innocència? Eren morts necessàries? Les sis morts s'expliquen des de la lògica de la legítima defensa i de neutralitzar un perill objectivament molt més gran? Els seus testimonis haguessin estat útils per la investigació i pel judici? Cap d'aquestes preguntes ha pogut ser formulada en les sessions de la comissió sense despertar un gran rebuig per part d'alguns compareixents i alguns membres de la comissió.

38. El filòsof camerunès Achille Mbembe en parla en relació a la brutalitat policial contra persones racialitzades als EUA i afirma que "La generalització de l'assassinat està inscrita en les pràctiques policials. L'administració de la pena de mort s'ha deslligat de l'àmbit del Dret per tornar-se una pràctica purament policial". I sobre això ningú en vol parlar, un fet que ho demostra és la rotunda negativa de tots els grups parlamentaris a fer comparèixer el Cap de la Divisió d'Afers Interns del cos de Mossos d'Esquadra a la CIAA o que tampoc haguem pogut tenir accés als atestats elaborats internament per la Divisió d'Afers Interns sobre l'actuació del cos de Mossos d'Esquadra en relació a les intervencions amb resultat de mort a Cambrils i a Subirats. Quan la CUP hem sol·licitat aquesta informació sempre s'ha sobreinterpretat com un assenyalament cap als cossos policials. Res més lluny d'això, nosaltres pensem que en una societat democràtica hauríem de poder analitzar i valorar què funciona i què no, quins protocols són correctes i quins no i hauríem de poder avaluar, avaluar-nos, des de la màxima transparència. I això al Parlament de Catalunya no ha estat possible.

39. És cert també que la mort no es va aplicar de manera premeditada i deliberada, les sis víctimes mortals són fruit d'una decisió que en qüestió de segons podria haver posat en risc la vida d'agents policials.

40. La vulnerabilitat de sentir que una furgoneta pot convertir-se en una arma. La inseguretat que a Cambrils s'obri un altre focus. El terrorisme com a enemic del país. I,

d'alguna manera, les morts dels terroristes no han suposat un element de dolor com a víctimes: han suposat un "enemic abatut".

41. Mossos d'Esquadra va desplegar una estratègia comunicativa sense precedents a les xarxes socials i en diverses rodes de premsa. Certament van actuar amb professionalitat en relació a la comunicació. Tanmateix cal assenyalar amb preocupació el fet que els cossos policials siguin vistos com únics coneixedors de la "veritat"; durant els fets que analitzem observem cert seguidisme acrític a la versió policial.

42. Només una mirada crítica i una societat organitzada pot fer front al risc que els cossos i forces de seguretat es converteixin en agents comunicatius inqüestionables. Tots els aparells de l'Estat, el comunicatiu també, són eines de reproducció de la doctrina del xoc.

1.4. Sobre els mecanismes de resposta social

43. El 17 d'agost de 2017 la quotidianitat de la societat catalana va quedar tocada, de Barcelona a Cambrils, passant per Ripoll, Vilafranca o Rubí. En aquest context es van activar iniciatives que a través de l'autoorganització van servir per generar espais de resistència comunitària i antifeixista.

44. Fou important la gran manifestació del 26 d'agost a la ciutat de Barcelona sota el lema "No tinc por", una consigna que, d'alguna manera connectava amb la idea de no estar disposats a sotmetre'ns a la doctrina del xoc de les guerres globals i el feixisme.

45. La manifestació va aplegar tant el teixit social i popular de la ciutat com les altes instàncies dels governs català i espanyol liderats pel rei Felip VI. I malgrat la commoció i la confusió de les primeres hores, dels primers dies, gràcies als moviments socials el contingut de les protestes va anar una mica més enllà del no tenim por, i es va recuperar el vell crit que malauradament perviu "les seves guerres, els nostres morts" i que de forma sintètica dota de context els fets.

1. CONCLUSIONS

1.4. Sobre els mecanismes de resposta social

46. És en aquest sentit que la societat catalana va mostrar un important rebuig a la figura del rei Felip VI i a la casa reial per les relacions, ja esmentades, amb el negoci de la guerra.

47. També va tenir una important rellevància la resposta popular i comunitària dels veïns i veïnes de Ripoll que van viure un gran impacte en el dia a dia de la seva vila. El mateix 26 d'agost una gran concentració va aplegar a més de 3.000 persones a la plaça del Monestir sota el lema "Ripoll per la pau, un pas endavant".

48. De la commoció en relació als fets i amb l'objectiu d'evitar que l'odi, el racisme i la islamofòbia fessin forat en la comunitat de Ripoll es va crear la xarxa veïnal "Som Ripoll". Una xarxa de suport mutu que va unir a desenes de persones per impulsar accions de caràcter formatiu i reivindicatiu en clau antiracista.

49. La resposta immediata va generar, com bé descriu la investigadora del CIDOB Blanca Garcés Mascareñas, "els tres nos": no al terrorisme, no al racisme, la xenofòbia i l'islamofòbia i no a la por. La condemna de la xenofòbia gairebé al mateix nivell que la condemna al terrorisme apunta que socialment no vam acceptar el marc dels uns contra els altres. Nosaltres contra ells, ells contra nosaltres. Occident contra Orient, Orient contra Occident. Tanmateix, aquesta distinció en la resposta en comparació a altres fets similars a nivell europeu podria haver estat més profunda.

50. Una imatge icònica de la resposta social als atemptats va ser l'abraçada entre el pare d'un dels infants mort a la Rambla de Barcelona i l'imam de Rubí. Tanmateix l'islamofòbia latent va aflorar i persisteix en els nostres dies tan socialment com, especialment a les institucions.

51. Cal seguir lluitant contra el feixisme, vingui d'on vingui, i reafirmar-nos amb els valors d'acollida i equitat de drets que sempre hem defensat. Per tant, rebutgem totes les interpretacions i actuacions racistes i classistes que els fets van desencadenar. Els atacs perpetrats per l'extremisme no representen la comunitat musulmana, al contrari, és aquesta

comunitat que arreu del món pateix amb escreix l'odi i el terrorisme.

52. El paper dels mitjans de comunicació també és important alhora d'analitzar els atemptats del 17 d'agost. Xavier Giró, coordinador del Màster en comunicació de conflictes armats, pau i moviments socials de la UAB, afirma en l'article "Dolor innecessari i distorsió de l'enteniment" publicat a *La Directa* el 18 d'agost de 2017 que "(...) publicar o emetre imatges fortament emocionals, per una altra part, no contribueix a fer que l'audiència es formi una idea equilibrada, completa i el més ajustada possible a la realitat sobre els esdeveniments, les causes i les solucions, sinó que tendeix a dibuixar una representació mental esbiaixada cap la passió i la ràbia contra qui ha estat identificat com a l'autor. Als culpables se'ls associa la irracionalitat, se'ls qualifica de bàrbars, se'ls deshumanitza i, per tant, fa acceptable que eliminar-los sigui una solució."

53. Moltes portades i reportatges excessivament morboses van superar tots els límits del codi deontològic del periodisme: ni protecció de la imatge dels menors, ni presumpció d'innocència, ni contrast de la informació i, sovint, excés de rumorologia.

1.5. Sobre la islamofòbia i la deriva seguritària

54. "Aquests nens eren nens com tots. Com els meus fills, eren nens de Ripoll", escrivia commocionada una treballadora social de Ripoll, Raquel Rull. Els joves que van perpetrar els crims de Barcelona i de Cambrils del 2017 teòricament formaven part d'un nosaltres, d'una quotidianitat arrelada a les places i als carrers de Ripoll, "eren nens com tots". Llavors què ha passat?

55. La resposta mai la coneixerem del tot. Com va dir Marina Garcés en el pregó de la Mercè del 2017 "sempre tindrem el dubte de si realment volien morir matant, com van fer". Cal doncs que parem atenció en allò que sí que sabem i que podem treure'n conclusions per a la no repetició. Cal prendre consciència que vivim travessats per un racisme que se'ns fa invisible però que de forma estructural opera el dia a dia. Racisme material, institucional i simbòlic que trasllada les fronteres externes a fronteres internes, a fronteres de la quotidianitat. El racisme ens travessa cada dia quan donem veracitat

1. CONCLUSIONS

1.5. Sobre la islamofòbia i la deriva seguritària

als relats de la inseguretat de les institucions per criminalitzar, per exemple, als venedors ambulants; també quan veiem com a amenaça els joves adolescents sense referents familiars a Catalunya.

56. El racisme i la xenofòbia sempre han tingut els mateixos objectius: marcar un nosaltres oposat a un ells; construir d'una forma o d'una altra un enemic inassimilable que suposa una amenaça per al nosaltres. Però a qui deixem entrar en el 'nosaltres' i a qui deixem pertànyer a la 'nostra comunitat' defineix també qui som com a poble. I a la inversa, a qui li prohibim l'entrada a la societat i a qui neguem la pertinença a la comunitat, també revela com ens imaginem com a nació i com a poble.

57. I el nosaltres que hem de construir contra el totalitarisme i els fanatismes només serà possible si eradicuem el perpetu estat d'excepció al qual es troben sotmeses les persones migrades i els seus descendents ja que l'estat d'excepció comporta suspensió de drets. Com explica el professor de la UdG, Mostafà Sahimi, avui als nostres barris i ciutats "coexistim però no convivim, existeix una fractura social en les nostres vides".

58. I aquestes fronteres internes hi hem de sumar les polítiques antiterroristes de caràcter racista que a través de la creació d'una categoria racialitzada s'assenyala a les persones musulmanes com a susceptibles de cometre un crim.

59. Amb programes com el PRODERAI es criminalitza a una comunitat de creients i s'articula un desplegament institucional coherent amb aquesta premissa. I al més pur estil de minority report desplega lleis, programes i protocols de caràcter preventiu que analitzen factors de la vida quotidiana de les persones musulmanes que res tenen a veure amb fets delictius i es generen categories molt perjudicials, racistes i que vulneren drets fonamentals amb l'excusa d'una necessitat de prevenció tan gran i perillosa que actua sobre fets que no han succeït.

60. I el cert és que aquesta forma de legislar i prevenir ha tingut conseqüències enormes sobre les persones que han estat assenyalades o detingudes "preventivament" i

han estat un autèntic fracàs que no ha pogut evitar els fets delictius que investiguem.

61. El xoc que ens van produir aquests atacs en cap cas pot ser utilitzat com a excusa per militaritzar l'espai públic i retallar drets i llibertats. Ens pertoca a totes i tots combatre l'odi i el feixisme amb solidaritat de classe i fraternitat entre els pobles.

62. Cal aprofundir en un debat més ampli en relació entre la llibertat i la seguretat tal i com s'indica en l'informe del Síndic "Prevenció de la radicalització i el terrorisme a Catalunya" Del novembre de 2017 "els governs tenen el deure de procurar protegir la societat amb la màxima diligència i efectivitat, però també amb ple respecte als drets i les llibertats".

1.6. Sobre possibles negligències

63. Dos anys i mig després de la mort de vint-i-quatre persones avui encara plana moltíssima opacitat sobre com Abdelbaki Es Satty – imam de Ripoll – va articular i tramar els atemptats de les Rambles i Cambrils.

64. Aquest fet denota deixadesa o fins i tot negligència. Negligència que van exercir els partits a les Corts bloquejant la comissió d'investigació que no pot suplir una comissió del Parlament que topa a cada moment amb matèries considerades secrets d'Estat. Constatem que mantenir aquests interrogants oberts dona peu a imaginar tota mena de conspiracions.

65. Una de les principals incògnites és quina era la relació entre el Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI) i Es Satty. El periodista de *Público*, Carlos Enrique Bayo, va publicar una sèrie d'exclusives titulades *'La veritat sobre l'imam de Ripoll'*. Certament, Bayo, intenta posar llum en un context d'ombres, silencis i opacitat oficials. Periodistes havent de donar explicacions mentre els màxims responsables polítics de l'Estat refusen comparèixer al Parlament de Catalunya. Només José Antonio Nieto, exsecretari d'Estat de Seguretat, va acceptar la invitació i vam poder preguntar i conversar amb ell sobre els fets.

1.CONCLUSIONS

1.6. Sobre possibles negligències

67. A José Antonio Nieto, exsecretari d'Estat de Seguretat, li vam poder preguntar sobre la presumpta col·laboració d'Es Satty amb els cossos i forces de seguretat de l'Estat, sobre Es Satty i el cas Chacal, sobre la comunicació entre els cossos policials belgues i Mossos d'Esquadra o sobre les tres visites que la Policia Nacional va fer a Ripoll buscant Es Satty. Cap de les preguntes va ser contestada amb la suficient claredat que mereix la investigació. Nieto va passar d'una actitud segura i col·laborativa a una actitud estrident i acusadora cap als diputats i diputades que preguntàvem..

68. Cal ser prudents alhora de donar per vàlides totes les afirmacions que Enrique Bayo fa en la seva sèrie d'articles. D'una banda perquè no tenim la total certesa de la veracitat documental dels informes perquè sabem que van ser elaborats a posteriori o perquè, per exemple, sabem del cert que la hipòtesi de Bayo sobre que Es Satty era del confident B5 del cas Chacal no és certa.

69. El que sí podem afirmar és que és força evident que la relació d'Es Satty amb els cossos i forces de seguretat de l'Estat era més estreta del què descriu Nieto. O que Mossos no aclareix de forma prou clara per què el nom d'Es Satty no apareixia a les bases de dades consultades. Que malgrat unes polítiques d'hipersegurització (per aquelles dates estàvem en grau 4 d'alerta antiterrorista) van fracassar en les tasques de prevenció de l'atac indiscriminat contra població civil.

70. Els dies posteriors a l'atemptat vam esmorzar, dinar i sopar amb notícies i opinions, moltes ben supèrflues, que volien aportar dades i explicacions perquè estàvem assedegats de comprendre, necessitàvem entendre com havia estat possible aquell atemptat que ens va deixar trencats. Passat el temps les aportacions han estat de més qualitat però continuem sense haver fet un aprenentatge que ens deixi en una situació millor. Reparar i treballar per a la no repetició exigeix superar l'opacitat i els secrets d'estat així com buscar explicacions en les desigualtats estructurals que travessen la nostra societat i el conjunt del planeta.

2. RECOMANACIONS I PROPOSTES DE MILLORA

72. El Parlament de Catalunya insta al Govern de la Generalitat a no participar de cap acte públic i/o institucional on hi hagi la presència d'actors directament relacionats amb el tràfic d'armes i amb la perpetuació d'aquesta guerra global, com és el cas de la monarquia espanyola o empreses amb beneficis multimilionaris en el negoci de la guerra.

73. El Parlament de Catalunya insta a tots els agents socials i polítics de l'Estat a exigir la compareixença del cap d'Estat a les Corts del Congrés de l'Estat espanyol per ser sotmès a control públic i parlamentari.

74. El Parlament de Catalunya insta als grups polítics que formen part del Congrés del Diputats a crear una comissió d'investigació sobre els atemptats del 17 d'agost a Barcelona i Cambrils.

75. El Parlament de Catalunya insta al Departament d'Interior a facilitar als grups i subgrups parlamentaris tota la informació sol·licitada en aquesta comissió i relativa a la Divisió d'Afers Interns i els protocols que es van desplegar en l'operatiu policials de l'agost de 2017.

76. El Parlament de Catalunya insta al Departament d'Interior a entregar en el període de 60 dies un informe complert sobre l'actuació del cos de Mossos d'Esquadra en relació a les intervencions amb resultat de mort a Cambrils i a Subirats.

77. El Parlament de Catalunya insta al govern a presentar en el període de 60 dies un informe complert sobre l'atenció a les víctimes des del 17 d'agost de 2017 fins a dia d'avui. L'informe constarà de totes les actuacions dutes a terme per totes les administracions (locals, autonòmiques, estatals i internacionals).

78. El Parlament de Catalunya considera que la llei franquista, encara vigent, de Secretos Oficiales de 1968, té caràcter antidemocràtic i esdevé una eina d'opacitat. I insta a l'Estat

espanyol a derogar la Llei de Secretos Oficiales de 1968.

79. El Parlament de Catalunya insta al Govern de la Generalitat a internalitzar el servei del 112 que impliqui una transformació profunda de les eines tecnològiques precàries i insuficients que signifiquen un obstacle afegit per atendre als ciutadans.

80. El Parlament de Catalunya insta al Govern de la Generalitat a impulsar la redacció d'un protocol específic d'actuació del servei d'emergència 112 en cas de gran d'emergència.

81. El Parlament de Catalunya constata l'increment d'un clima de por i d'odi i de discriminació cap a les persones musulmanes o que són percebudes com a musulmanes, un fenomen racista anomenat islamofòbia i que rebutja fermament.

82. El Parlament de Catalunya, des del seu compromís amb la laïcitat de les institucions, reconeix la religió musulmana en la seva pluralitat com una de les creences més esteses avui al nostre país i reitera que ha de disposar del mateix status jurídic i institucional que la resta de confessions.

83. El Parlament de Catalunya insta al govern a elaborar en el termini de trenta màxim de 90 dies un pla de lluita contra la islamofòbia i l'antisemitisme, contribuint a la lluita contra el racisme i la xenofòbia, que de forma interdepartamental proposi un catàleg de mesures efectives per fer front al fenomen com a política prioritària del conjunt del Govern i amb mesures específiques en l'àmbit de la islamofòbia les discriminacions de gènere.

84. El Parlament de Catalunya insta al Govern de la Generalitat a derogar el Protocol de Detecció de Radicalització Islàmica als centres del Departament d'Ensenyament (PRO-DERAI) i iniciar els estudis corresponents per a l'elaboració d'un protocol adequat molt més ampli que compregui totes les formes de violència religiosa, política i de gènere.

2. RECOMANACIONS I PROPOSTES DE MILLORA

85. Iniciar els tràmits i estudis corresponents per tal d'introduir en els currículums escolars per al curs 2018/2019 i successius tant a l'ensenyament primari com secundari obligatori continguts relatius al món musulmà que expressin la seva pluralitat, les seves aportacions a la ciència, la filosofia i la literatura tant en l'actualitat com al llarg de la història inclosa la presència morisca a Catalunya des del segle VIII fins la seva expulsió el segle XVII.

86. Elaborar en el termini de seixanta dies un informe sobre la possible utilització de perfils ètnics o religiosos per part dels Mossos d'Esquadra en les seves tasques de patrullatge i seguretat ciutadana.

Palau del Parlament, 17 de febrer de 2020

Carles Riera Albert

Representant del SP CUP-CC

Natàlia Sánchez Dipp

Diputada del SP CUP-CC